

Ablacion

« Mai enfin, me disián, siegues pas tant colhon ! Duerbe-la aquela boca ! Va pas te faire mau !... » Ieu la voliáu pas dubrir. Testard coma ua muòla. E mesfisent. Avián bèn rason, compreni ! Mai un baceu (tèn, aganta aquò !), lo besonh tot neci de respirar, finiguèron per me convèncer d'abandonar una resisténcia, eroïca bessai, mai de segur desesperada. Me'n dobtavi, emai foguèssi alòrs qu'un drollon, qu'anavan encara me trobar quauqua rèn...Aviáu ganhat : ma lenga èra pas coma fau. Èra pas coma aquela de tot lo monde. Parlatz d'un malastre ! Se demoravi ansin, seriáu jamai quauqu'un. Conclusion : caliá operar. Dins aquela pontannada que vos dieu, la sciéncia començava de realisar de miracles, la medecina progressava ; seriá estat tòti de ne'n pas profichar. Foguèt donc decidat de me miracular... Après, foguèri, definitivament, coma tot lo monde. Es clar qu'aquò's la version optimista, la version de mei parents (de bravei gents que se son totjorn laissats impressionar, ò ensacar se volètz, per lei patrons, lei professors, lei jutges, lei gendarmas, lei capelans, lei òmes politics ò lei representants de comèrci : tot çò que parla am'autoritat ò assegurança ò que pòrta, es essenciau, un polit unifòrme per donar de pes au discors). Fin finala, ma lenga èra pas tròp polida, aquò's verai. Va confessi, èra clafida de decas, un pauc de bescaire dins ma boca, un pauc tròp ponchuda e tròp longa. Am' un fisson d'aquela mena riscavi de parlar pas bèn, tot compte fach... Èra-ti una rason per me la levar ? Per me l'escanar faudriá dire puslèu ? Tot carculat, siáu un pauc brancaci de me plànher. Aquela que m'an empeutada a la plaça es tota bela. Ròsa, discreta, rasonabla. Ara, totei me comprenon quand parli. Pòdi devenir quauqu'un, e me'n priva pas... Mai, es pas ma lenga. Qué voletz ? I pòdi rèn ! Siáu totjorn en retard sus çò que ma lenga nòva ditz. Mon còs, mei mans e lo resta pòdon pas seguir. Siáu constrench de faire un esfòrç permanent, de tot revirar, se voletz. M'an garit, aquò's la veritat, mai alòrs ? perqué m'an pas cambiat lo demai dau temps que li èran ? L'aguèsson fach, auriáu pas tant sovent l'impression que quauqu'un d'autre es en trin de charrar a ma plaça.

De Florian Vernet
Tirat de Miraus escurs

Fica escolan :

I compreneson deu tèxt : Q.C.M.

a) " Qui ? "

Lo personatge qu'ei :

- un mainat
- ua mainada
- un òmi
- un mainat a la debuta, un òmi a la fin

b) " On ? "

La debuta de l'istòria que's debana :

- dens un laboratòri
- a l'escòla
- dens un espitau
- a l'escuderia
- au tribunau

c) " Qué ? "

De quina partida deu còs lo narrador ei estat operat ?

- las mans
- lo hitge

- la lenga
- lo jolh

L'operacion qu'ei :

- ua amputacion
- un empeut

d) " Tà qué ? "

Los pairs amian lo personatge en çò deu mètge

- tà que lo monde e'u compénian
- tà que posca dintrar dens l'administracion francesa
- tà que sia a la mòda
- tà que sàpia parlar anglés
- tà lo har passar la visita medicau obligatòria.

II Compreneson generau : Q.C.M.

Fin finala

- **L'operacion qu'ei escaduda per amor :**

- L'empeut qu'a pres
- Lo narrator que's sent diferent deus autes
- Lo narrator que pòt marchar

- **L'operacion n'ei pas escaduda per amor :**

- d'ua copadura d'electricitat
- lo pacient, " tròp testard ", que s'ei escapat
- l'escalpel n'èra pas agusat
- l'empeut d'ua lenga n'ei pas ua bona causa per l'òmi
- Lo narrator ei content de l'operacion
- Lo narrator n'ei pas content de l'operacion

Fica de l'ensehaire :

1èra òra

- 1) Lectura orau deu professor
- 2) Question aus liceans : " Qu'avetz comprés ? "
- 3) Nada responsa deu mèste ad aqueste moment, mès possibilitat d'escambis enter liceans.
- 4) Distribucion deu Q.C.M. Presa de coneishença de las questions deu Q.C.M manca lo II
- 5) Lectura tornar
- 6) Los liceans que responen au I
- 7) Corigit tots amassa

2au òra

Utilisacion (30')

- 1) Reactivacion
- 2) Lectura tornar deu mèste
- 3) Medish procedit com entau I, dab lo II

Compreneson apregondida (30')

- 1) Distribucion deu tèxt + lectura silenciosa deus escolans
- 2) Explics lexicaus segon questions deus liceans
- 3) Discussida : abordar sonque lo segon nivèu de compreneson (jòc de mot sus " lenga ")
- 4) Questions aus liceans : qu'avetz remarcat de diferent cap au vòste parlar costumèr ; entresenhas dialectaus tà la lectura orau.
- 5) Lectura orau deus escolans, frasa per frasa (shens arrevirar).

Dever a casa :

- 1) Perqué los pairs an volut que lo joen e cambièsse de lenga ? (redaccion 5 a 10 arrècas)
- 2) Perqué, segon vos, lo narrator n'ei pas content, fin finala, de la soa navèra lenga ? (5 a 10 arrècas)

3au òra

Expleitacion

- 1) reactivacion
- 2) Corrigit deu tribalh hèit a casa
- 3) Discussida sus la " diglossia " (a partir deu tèxt : inconvenient, riquesa)
hicar au tablèu un abracat deus arguments
bastir amassa, au tablèu, l'estructura deu comentari
- 4) Exercicis de lectura orau (si damòra temps)